

Onbeş günlük

DURUM

TKP. Yayın Bürosu

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİNİZ!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 23

15 Aralık 1969

Bu sayıda:

1. NATO Brüksel toplantısı.
2. Varşova anlaşması devletlerinin Moskova toplantısı.
3. Öğrenci hareketi.
4. Köylü hareketi.
5. Öğretmenlerin boykotu.
6. Doğuda hayvan kırımı.
7. Pahalılık artıyor.

NATO BAKANLAR KONSEYİNİN BRÜKSEL TOPLANTISI

3-5 Aralık 1969 da Brüksel'de NATO Bakanlar Konseyinin toplantısı yapıldı. Toplantıda, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Nükleer Plânlama grubu tarafından geçen Mayıs'ta Londra'da ve Kasım ayında Vaşington'da yapılan toplantılarda alınan kararlar onaylandı.

NATO Bakanlar Konseyinin Brüksel toplantısı, NATO stratejisinde değişiklik yapmayı kararlaştırdı. Bu karara göre, bir savaş halinde klasik silâhlar değil, taktik nükleer silâhlar kullanılacaktır. Ayrıca, bu taktik nükleer silâhların sınırlı şekilde "uyarı mahiyetinde" kullanılacağı da belirtil-

mektedir. Bu bombaların nüfus yoğunluğunun az olduğu bir bölgede patlatılması kararlaştırılmıştır. Bu bölgenin de Doğu Anadolu olacağı ileri sürülmektedir.

Öte yandan Türkiyenin Nükleer Plânlama grubuna yeniden üye seçilmesi bunu bir kere daha doğrulamaktadır.

NATO Bakanlar Konseyinde alınan yeni bir kararla bu taktik nükleer silâhların kullanılması yetkisi tamamen Amerika Cumhurbaşkanına verilmiştir. Şimdiye kadar Amerika Cumhurbaşkanı memleketimizdeki nükleer silâhları Türk hükümetinin izni olmadan kullanmazdı. Şimdi bu yeni kararla, Türkiye'deki taktik nükleer silâhların kullanılması yetkisi olağan üstü hallerde tamamen Amerika Cumhurbaşkanına bırakılmıştır.

ABD eski Harp bakanı Mack Namara'nın da belirttiği gibi NATO nun emrinde yedi bin nükleer silâh başlığı bulunmaktadır. Bunların bir kısmı da Türkiye'dedir. Bu haber Çağlıyanğilin ve Demirel hükümetinin yalancılığa dayanan politikasını bir daha açığa vurmaktadır. Bilindiği gibi Dışişleri Bakanı Çağlıyanğil bir müddet evvel Türkiye'de atom başlıklı silâhların bulunduğunu yalanlamıştı.

Brüksel toplantısında Demirel hükümetinin temsilcileri komşularımızla olan sınır bölgelerinde manevralar yapılması teklifine karşı çıkmıştır. Bu teklife karşı çıkan Yunanistan'la birlikte Türkiye, NATO nun en saldırgan grubunda birleşmişlerdir.

NATO Bakanlar Konseyi Brüksel toplantısında Avrupa sosyalist ülkelerinin teklif ettiği Avrupa güvenlik konferansı konusunda NATO'nun kuzey ülkelerinin (Danimarka, Norveç ve Kanada) yumuşak, olumlu tutumlarına karşılık, Amerika,

İngiltere ve Türkiye sosyalist ülkelere karşı sert bir tutum takınılmasına istemişlerdir. Burada da Demirel iktidarı yeniden en harpçi emperyalist çevrelerle birleşmiştir,

NATO Bakanlar konseyi, Avrupa güvenlik konferansı yapılması teklifini şeklen kabul etmiştir, fakat konkre bir vande ve yer teklif etmemekle, ayrıca birçok şartlar öne sürmekle toplantıyı bir çıkmaza sürüklemeye çalışmıştır.

NATO'nun Brüksel toplantısıyla ilgili olarak 9 Aralık 1969 da yaptığı yayında "Bizim Radyo" şunları belirtmiştir: "Demirel iktidarının saldırgan, harpçi ve iki yüzlü politikası çiril çıplak su yüzüne çıkıyor. Demirel iktidarı bir yandan Sovyetler Birliği, Bulgaristan ve Arap ülkeleri gibi komşularımıza güler yüz gösterir, onların uzattığı dostluk ve iyi komşuluk elini sıkar gibi görünürken, bir yandanda NATO içinde en sofu ve en şaşmaz bir şekilde Amerikan harp kundakçılarının meşalığını yapmaktadır."

Komprador burjuvazi ve onun Demirel iktidarı talan ve sömürü için her şeyi yapmaya, yurdu ve yurddaşları ufak para gibi emperyalizmin kışkırtma ve harp ocağına harcamağa hazırdır.

Brüksel'de, NATO nun en harpçi, en saldırgan politikasını Amerikan emperyalistleri hesabına savunan Demirel hükümeti olmuştur."

TUSTAV

VARŞOVA ANLAŞMASI ÜLKELERİNİN MOSKOVA TOPLANTISI

3-4 Aralık 1969 da Moskova'da Alman Demokratik Cumhuriyeti, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti, Macaristan Halk Cumhuriyeti, Polonya Halk Cumhuriyeti, Romanya Sosyalist Cumhuriyeti ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği parti ve hükümet yöneticilerinin toplantısı yapıldı. Toplantıda dünyada barışın ve güvenliğin güçlendirilmesi, özellikle Avrupa güvenliğinin sağlanması sorunları görüşülmüştür.

Toplantı sonunda yayınlanan ortak bildiriye özetle şöyle denmektedir: "Avrupa kıtasının güvenliğini sağlamak, herhangi bir ayırım yapılmadan bütün Avrupa ülkelerine düşen bir ödevdir. Bu ödevi başarmak için kayıtsız gartsız bütün Avrupa devletleri faaliyete geçmelidirler. Bu faaliyetin ilk adımı da bütün Avrupa devletlerinin katılacağı bir konferanstır.

Toplantıya katılan sosyalist ülkeler egitlik, iç işlerine karışmamak, bağımsızlığa saygı, toprak bütünlüğü ve mevcut sınırlara dokunmamak prensipleri esasında bütün devletlerle işbirliğini geliştirmeye taraftardır.

Barışın ve güvenliğin sağlanması için, bütün devletlerin, Alman Demokratik Cumhuriyeti ile devletler hukukuna ve egitlik prensibi esasına göre ilişkiler kurması ve Avrupadaki mevcut sınırların, Oder-Neisse sınırı da dahil, tanınması garttır.

Bundan başka Avrupa'da ve yeryüzünde barışın korunması için silâhsızlaşma sorununu da ciddiyetle ele almak ve atom silâhları da dahil yaygın silâh araçlarını kanun dışı ilân etmek ve genel bir silâhsızlaşma sağlamak gerekmektedir. Atom silâhlarının yayılmasını yasaklayan anlaşmanın meclis-

lerde onaylanarak yürürlüğe girmesi sağlanmalıdır.

Federal Almanyada yeni kurulan Sosyal Demokrat hükümet, Aton silâhlerinin yayılmasını yasaklayan anlaşmayı imzalamakla la olumlu bir adım atmıştır. Ne var ki, Federal Almanya'da harpçi ve intikamcı kuvvetlerin güçlenmesi engellenmiş değildir, aksine bu ülkede Avrupa'ya bir harbe sürükleyebilecek nitelikte olan güçlerin günden güne daha fazla kuvvetlenmekte oldukları görülüyor.

Toplantıya katılan Sosyalist ülkeler, barış ve güvenliği sağlamak için bütün devletleri iyi niyet göstermeye ve konkre içbirliğine çağırılmaktadırlar."

DEVİRİMCİ GENÇLİĞİN VERDİĞİ YENİ ŞEHİTLER

AP. hükümeti yurtsever, devrimci öğrencilere ve örgütlerine karşı sindirme, saldırı ve katliam politikasını plânlı ve metodik bir şekilde uygulamaya devam ediyor.

8 Aralıkta İstanbul Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencilerinden bir grup devrimci genç Akademi önündeki otobüs durağında yobazlar tarafından kurşun yağmuruna tutuldu. Bu saldırı sırasında Mehmet Büyüksevinç adında bir öğrenci kurşunlanarak öldürüldü ve iki arkadaşı da yaralandı.

Akademi Makine bölümü ikinci sınıf öğrencisi olan Büyüksevinç Merzifon'lu fakir bir emekçi ailesindendi. Akademide okuyor ve aynı zamanda geçimini sağlayabilmek için çalışıyordu. Mehmet Büyüksevinç arkadaşları arasında yurtseverliği ve demokratik görüşleriyle tanınıyordu.

Devrimci Büyüksevinçin kurşunlanarak öldürülmesi yurtsever öğrenci, işçi ve aydın örgütleri tarafından giddetli tepkilerle karşılandı.

İstanbul Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi ve İstanbul Teknik Üniversitesi öğrencileri AP. hükümetinin CIA ajanlarının ve gericiilerin yurtseverleri katlederek devrinci öğrenci hareketini sindirmek politikasına karşı protesto boykotuna bağladılar.

İstanbul Üniversitesi İktisat ve Hukuk Fakültesi öğrencileri Büyüksevincin öldürülmesini protesto etmek için bir forum düzenlediler. Bu forumda AP. hükümetinin kanlı imha plânları uyguluyarak devrinci öğrenci hareketini yok etmek istediği, katillerin hükümetin tevkiki ve himayesinde hareket ettikleri ve bağımsızlık ve demokrasi için savaşı devrincileri ölü korkusuyla sindirmenin mümkün olmayacağı, Vedat Demircioğlu, Mehmet Cantekin, Taylan Özgür ve Mehmet Büyüksevincin uğruna canlarını verdikleri savaşı zaferle sonuçlanacağı belirtildi.

AP. hükümeti öldürülen diğer devrinci öğrencilerin olduğu gibi Büyüksevinc'in katilini de tutuklanadı, olayla ilgisi bulunmayan biri ileri sürüldü . Fakat yurtsever öğrenciler katilin Mücadele Birliği İstanbul Sancağı Haysiyet Divanı üyesi Yavuz Arslan Argun olduğunu tespit ettiler.

Demircioğlunun öldürülmesinden bu yana gerici, polis ajanı katil Argun'un yakalanmasından bir gün sonra, 14 Aralık sabahı silâhlı 150 kadar komando İstanbul Yıldız Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisine saldırdılar. Bu saldırı sırasında Akademiye karşı otomatik silâhlarla yaygın ateşi açan komandolar öğrenci Battal Mehetoğlu'nu kurgunlayarak öldürdüler. Bu önceden hazırlanmış silâhlı gerici saldırısının görgü tanığı Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi Öğrenci Birliği Başkanı Targun Ülbeyli Mehetoğlunun nağı ba-

şında yaptığı basın toplantısında olayı şöyle anlattı: "Olay, tüm devrincileri hedef alan topyekün bir öldürme plânının uygulanmasıdır. Vedat Demireioğlundan bu yana süregelen öldürmeler zincirinin halkalarından biridir. Tertipçiler aynıdır. Bütün olaylarda olduğu gibi toplum polisi saldırıya seyirci kalmıştır. Kendilerinden tedbir almalarını istediğiniz halde hiçbir şey yapmamışlardır. Battalın öldürülmesinden 44 dakika önce açık renkli 1951 model bir arabayla caniler okulunuz önünden geçip kontrol yaptılar. Buna rağmen polis işe müdahale etmedi. Saldırının tertipçileri Amerikan emperyalistleri ve yerli işbirlikçileriyle onların usaklığını eden irtica cephesidir. "Bugün gazetesi" nin yayınları, Mücadele Birliği İstanbul Şancağının çalışmaları, Komünizme Mücadele Dernekleri, İlin Yayna Cemiyeti, İnan Hatip okulları çerçevesinde toplanan irtica tohumları, polislerin olaylara seyirci kalması yeni saldırılar ortamı hazırlanmaktadır.

Korkmuyoruz. Yeni devrinler için daha çok, çehit vereceğiz!"

Büyüksevinçten beş gün sonra devrinci arkadaşı Mehetoğlunun da katledilmesi bütün yurttaki şiddetli tepkiler uyandırdı.

Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi Öğrenci Birliğinin 15 Aralıkta yayınladığı bildiri de şöyle demektedir: "Siyasi iktidar, toplum polisi ve geriatçılar işbirliği halindedir. Türkiyeyi ikinci bir Endonezya haline getireceklerini söyleyen ve camilerde cihad ilân edenlerin, işbirlikçi katillerle toplum polisinin işbirliği bu saldırı sırasında da görüldü."

Aynı gün yayınlanan İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyeleri Sendikasının protesto bildirisinde de şöyle demektedir: "Bu

iğrenç cinayeti sadece bir ikiyüz kişilik, bir vandal grubunun sıradan bir eylemi saymıyoruz. Bu saldırı ulusumuzun gözbebeği ilerici genç kuşağa yönelmiş alçakça bir imha ve sindirme planının uygulamasıdır."

Mehetoğlu'nun kurşunlanarak öldürülmesiyle ilgili 15 Aralık 1969 tarihli kısa dalga 31, 53 metre üzerinden yaptığı yayında "Bizim Radyo" şunları bildirdi: "Devrimci bir genciniz Mehetoğlu irtica komandolarının CIA ajanlarının kurşunlarıyla delik deşik edilerek öldürüldü. Yıldız Akademisinin gündüye dek verdiği devrim şehitlerinin sayısı ikiyüzdü. İşbirlikçi hükümetin terör rejiminin kanlı cinayetlerini ancak birleşerek önleyebiliriz. Bu uğurdaki savaşta işçi sınıfına, işçi sınıfının partisine ve bütün devrimci ögütlere tarihsel bir görev düşmektedir."

ÖĞRETMENLERİN GENEL BOYKOTU BAŞLADI

15 Aralık 1969 Pazartesi günü saat 8 de Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ve Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası (İlk-Sen) yönetiminde genel öğretmen boykotu başladı. TÖS ve İlk-Sen'in açıklamasına göre, boykot 18 Aralık Perşembe akşamı sona erecek ve genel öğretmen direnişine sendikalara kayıtlı veya sendikasız olmak üzere 120 bin öğretmen katılacaktır.

TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt bu boykotun "ihtar boykotu" olduğunu bildirdi ve bu boykotun istenen sonucu vermesi halinde daha sonra kararlaştırılacak bir tarihten itibaren öğretmenlerin süresiz boykote gideceklerini belirtti.

TÖS ve İlk-Sen'in yayınladıkları ortak bildiride öğretmenlerin istekleri şöyle özetlenmektedir:

1. Hükümet temsilcileri TÖS ve İlk-Sen temsilcileriyle ortak bir protokol imzalamayı kabul etmelidirler.

2. Bu protokolda yabancı uzman ve barış gönüllülerinin bütün eğitim kurumlarından atılacağı belirtilmelidir.

3. Bütün eğitim görevi yapanlara ödenen maaşların günün koşullarına denk duruma getirilmesi için hazırlanan tasarılar hemen kanunlaştırılmalıdır.

4. Milli eğitim mensupları yardımına kurumu tasarısı kanunlaşmalıdır.

5. Personel Sendikaları Kanunu değiştirilmeli, grev hakkı sağlanmalıdır.

6. Suç olmayan nedenlerden cezalandırılmış, sürülmüş, ayrılmak zorunda kalmış öğretmenler eski görevlerine veya razi oldukları başka bir göreve döndürülmelidirler.

7. Boykotlar nedeniyle hiç bir öğretmene ceza verilmiyeceği belirtilmelidir.

Bilindiği gibi Türkiye'de öğretmenler de bütün emekçiler gibi geçim sıkıntısı içindedirler.

TÖS Genel Başkan yardımcısı Akçınar öğretmen boykotu ile ilgili olarak düzenlediği basın toplantısında "Hayat pahalılığı öğretmenlerin belini bükmektedir. Çoluk çocuklarıyla sefil bir hayatın içine düştülerdir," dediikten sonra ilköğretimde çalışan 118 bin öğretmeninden 39 bin 700ünün 472, 19 bin 146 sının 522 lirası, öğretmen ve geçici öğretmenlerin ise 300 liradan az aylık aldıklarını söylemiş ve "Ekmeğin yerine kepek yoseller bile zor geçinirler", demiştir.

Fakir Baykurt boykotun ilk günü yaptığı konuşmada: "Son üç yılda durmadan artan geçim sıkıntısı yüzünden 3500 öğretmen

istifa edip kol işçisi olarak çalışmak üzere Batı Almanya'ya gitti. Yalnız son yıllarda Türkiyede 20 ayrı Amerikan eğitim projesi uygulandı," demiş ve Ap. hükümetinin eğitim politikasını şiddetle yermiştir.

AP. hükümeti öğretmen boykotunu kırmak için elinden geleni yapmaktadır. Başbakan Demirel öğretmen boykotunun kanun dışı olduğunu ileri sürmüştür. Eğitim Bakanı Orhan Oğuz ise, boykotta katılan öğretmenlere para cezası verileceğini söylemiştir.

Hükümet, TRT nin radyoda öğretmen boykotu ile ilgili haberler yayınlamasını yasaklamıştır.

Ankara valisi Ömer Bozkurt, TÖS ve İlk-Sen hakkında soruşturma açıldığını bildirmiştir.

Öğretmenlerin yurt çapındaki genel boykotu bütün yurttaki geniş yankılar uyandırdı.

Birçok öğrenci örgütü boykotu desteklediklerini açıkladılar.

Türkiye Kamu Personeli Sendikaları Konfederasyonu ile Türkiye Sağlık kurumları Personeli Sendikası bildiriler yayınlıyarak öğretmen boykotunu desteklediklerini duyurdular.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakültesi öğretim üyeleriyle Asistanlar Sendikası da öğretmenleri desteklemek amacıyla bir süre derslere girmemeyi kararlaştırdı.

Edebiyatçılar Birliği de öğretmen boykotunu desteklediğini bildirdi.

KÖYLÜ HAREKETİ

PANCAR ÜRETİCİLERİ DİRENİYOR

Burdur'a bağlı 24 köyün halkı Burdur Şeker Fabrikasının

pancar üreticilerine, getirdikleri pancar miktarının % 40 ını küspe olarak vermemesi yüzünden haklarını almak için harekete geçti.

II Aralıkta Burdur'a gelen köylüler, şehir merkezinde bir protesto gösterisi düzenledikten sonra Şeker Fabrikasına doğru yürüdüler. Silahlı polisler köylüleri dağıtmak istedi ve iki köylüyü tutukladılar. Arkadaşlarını kurtarmak için Emmiyet Müdürlüğünü basan köylüler polis amirini dövdüler ve nezarete alınanları serbest bıraktılar. O akşam köylerine dönen köylüler ertesi gün ellerinde yaba, balta, tarpan ve sopalar olmak üzere yeniden Burdur'a geldiler. Yerli AP.li idarecilerin emri üzerine köylülerin şehre girmesini önlemek için yollara barikat kuran polisler haklı istekleri uğruna herşeyi göze alan 2 binden fazla köylüyü durduramadılar. Hep birlikte Şeker Fabrikası önüne gelen köylüler silahlı ordu birlikleriyle karşı karşıya geldiler. Askeri birlikler AP. hükümetinin emri üzerine köylülerin fabrikaya girmelerini zorla önlemek istediler.

Askerlerle köylüler arasındaki çatışmada bir er yaralandı.

Besi kooperatifine yapılan satışların durdurulduğu ve küspelerin en yakın zamanda verileceği haberinden sonra köylüler Fabrika bahçesinde toplanarak pancar ve küspe sorununa kesinlikle son verilmesini istediklerini bir daha açıkladıktan sonra dağıldılar.

BİR BUÇUK MİLYON HAYVAN TEHLİKEDE

Kars ve çevresinde yaz aylarında hüküm süren kuraklık ve alınan tedbirlerin yetersizliği yüzünden bölge halkı perişan duruma ve bir buçuk milyon hayvanın varlığı tehlikeye düşmüştür. Et ve saman bulunmayan Doğu Anadolu'da şimdiye kadar binlerce hayvan ölmüştür. On binlerce at alıcı bulunmadığından sahihsiz

başı boş kirlara bırakılmış, kurda kuşa terk edilmiş bir halde-
dir.

Bu tehlikeli durumu protesto etmek ve hükümetten yardım istemek için Ankara'ya gelen bir heyetin Ankara Gazeteciler Comi-
yetinde tertiplendiği basın toplantısında heyet başkanı Halil Ay
vazoğlu şunları söylemiştir: "Hükümetin yaptığı yardımlar hemen
hemen yok denecek kadar yetersizdir. İki binden fazla et şimdi-
den öldü. Ot ve saman karaborsası aldı yürüdü. Hükümetin bol ke-
sedon yaptığı büyük ventlere rağmen, Kars ve çevresine beklenen
yardım yapılmadı, yapılanlar da bir takım varlıklı insanların
eline geçti. Hayvanlarının % 50 sini yok pahasına elinden çıkaran
Kars'lılar şimdi geride kalan hayvanlarına da yem bulama-
maktadırlar. Eğer yardım edilmezse sadece Kars'ta bu kıs bir
milyondan fazla hayvan telef olacaktır."

Kars'lı temsilciler canlı hayvan ihracatında da AP'li ihra-
catçıların (adedi 18) üreticinin elinden kilosunu 130 kuruştan
aldığı hayvanı, 430 kuruştan satarak iki ay içinde 700 er bin
lira kazandıklarını açıklamışlardır.

Doğu'daki hayvan telefatiyle ilgili olarak Tarım Bakanı İl-
hami Erten her canlı gibi hayvanların da öldüklerini ve ölecek-
lerini söylemiş, fakat bunların açlıktan öldüklerine değinmemiş
ve Doğu'ya yapılacak yardımdan bahsetmemiştir.

PAHALILIK DURMADAN ARTIYOR

İstatistik Enstitüsünün rakamlarına göre Türkiye'de haya-
pahalılığı AP. nin iktidarda bulunduğu 1964-69 döneminde köyler
de % 45-50 oranında artmıştır. İstanbul, Ankara ve diğer şehir-
lerde bu oran iki mislini aşmaktadır. Örneğin; Samsun ilinde
1964-69 yılları arasında sabun fiyatı 4 lira 35 kuruştan 8 lira
ya, zeytinyağı 6 lireden 12 liraya, kuru soğan 60 kuruştan 1

lira 80 kuruş ve gazyağı 73 kuruştan 1 liraya yükselmiştir.

Ankara ve İstanbul gibi büyük şehirlerdeki fakir sınıfların da ev kiralari 234 liradan 517 liraya, kömürün tonu 66 liradan 90 liraya yükselmiş, muayene ücretleri ise üç misli artmıştır.

Elektrik ve havagazına yapılan zamlardan sonra İstanbul ve Ankarada suya da zam yapıldı.

1970 yılı bütçe açığı 5 milyar liranın üstündedir. Türkiye 1970 yılında 135 milyon dolar dış borç ve 55 milyon dolar faiz ödeyecektir. Bütçe açığını kapatmak ve borçları ödemek için AP hükümeti yeni yeni zamlar yapmaktadır. Tekel maddelerinden alkollü içkilere % 14-30 arasında zam yapıldı. Hattâ Maliye Bakanı Erez, gerekirse vergi kanunlarında değişiklik yapılacağına, yeni vergi tasarıları getirileceğini açıkladı.

13 Aralık 1969 da Diyarbakır'da Doğu ve Güney Doğu illerindeki 23 sendika temsilcisinin düzenlediği basın toplantısında, hükümetin getirdiği yeni vergiler ve geniş tüketim mallarına yaptığı zamlar şiddetle yerildi. Toplantıdan sonra yayınlanan bildiride Doğu halkı, işçi, öğretmen, subay ve diğer meslek mensupları artan hayat pahalılığına karşı birlikte direnişe davet edildiler.

TÜSTAV